

Aşağıda belirtilen sorularımın, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 16.09.2026

Av. Mahmut TANAL
YENİ Parti Şanlıurfa Milletvekili

Forklift ve istifleme makinelerinin ithalatında Türk Standartları Enstitüsü tarafından yürütülen uygunluk denetimi ve teknik inceleme süreçlerine ilişkin olarak sektör temsilcileri ciddi süre ve maliyet sorunları yaşadığını belirtmektedir.

Sektör temsilcilerinin beyanlarına göre aynı üreticiye ait, aynı marka, model, tip ve teknik özelliklere sahip forkliftlerin her biri için ayrı inceleme ve ücret tahakkuk ettirilmekte; makine başına toplam denetim maliyeti bazı işlemlerde yaklaşık 1.500 ABD doları karşılığına ulaşabilmektedir. Bu durumda aynı modelden 10 forklift ithal edilmesi hâlinde yaklaşık 15.000 ABD doları karşılığı maliyet oluşabildiği ileri sürülmektedir.

Bununla birlikte TSE tarafından daha önce Türkiye Büyük Millet Meclisine verilen resmî cevapta, ithalat denetimi hizmet ücretlerinin model bazlı hesaplama yöntemine geçirilerek sadeleştirildiği açıklanmıştır. Mevcut uygulamanın bu açıklamayla uyumlu olup olmadığının ortaya konulması gerekmektedir.

Sektör temsilcileri ayrıca daha önce kısa sürede tamamlandığını belirttikleri denetimlerin bazı dosyalarda haftalarca, hatta iki-üç aya kadar uzayabildiğini; bu sırada makinelerin gümrükte beklemesi nedeniyle ardiye, depolama, demuraj, finansman ve kur farkı maliyetleri oluştuğunu ifade etmektedir. Yaklaşık 585.000 ABD doları değerindeki bir ticari işleme konu makinelerin teknik değerlendirme, onay veya imza süreci tamamlanmadığı için uzun süre beklediği yönünde de sektör beyanı bulunmaktadır.

Ürün güvenliğinin sağlanması ve teknik mevzuata aykırı ürünlerin piyasaya girişinin engellenmesi kamu yararının gereğidir. Bununla birlikte kamu hizmetlerinin gereksiz mükerrer işlemlere yol açmadan, sunulan hizmetle ölçülü bir ücret karşılığında ve makul sürede yürütülmesi gerekir.

Anayasa'nın 2'nci maddesinde güvence altına alınan hukuk devleti ilkesi idari işlemlerin belirli, öngörülebilir ve ölçülü olmasını gerektirmektedir. Anayasa'nın 48'inci maddesi ise Devlete özel teşebbüslerin millî ekonominin gereklerine ve sosyal amaçlara uygun biçimde güvenlik ve kararlılık içinde çalışmasını sağlayacak tedbirleri alma görevi yüklemektedir.

Bu bağlamda;

1. Forklift ithalat denetimlerinde TSE tarafından yürütülen dosya inceleme, belge kontrolü, fiziki muayene, teknik değerlendirme, deney ve sonuçlandırma işlemleri ayrı ayrı nelerdir?
2. TSE'nin Türkiye Büyük Millet Meclisine daha önce bildirdiği "ithalat denetimi hizmet ücretlerinde model bazlı hesaplama yöntemi" 2026 yılında forkliftler bakımından uygulanmakta mıdır? Uygulanmıyorsa hangi karar veya düzenlemeyle uygulamadan kaldırılmıştır?

3. Aynı üreticiye ait aynı marka, model, tip ve teknik özelliklerdeki 1, 10 ve 100 forkliftin tek parti hâlinde ithal edilmesi durumunda TSE tarafından tahakkuk ettirilecek toplam hizmet bedelleri ayrı ayrı ne kadardır?
4. Forklift ithalat denetiminde tahsil edilen başvuru, dosya inceleme, fiziki muayene, teknik değerlendirme, deney, yol, uzmanlık ve diğer hizmet bedellerinin her birinin güncel tutarı, hesaplama yöntemi ve hukuki dayanağı nedir?
5. Sektör temsilcilerinin bir forklift için toplam TSE denetim maliyetinin bazı işlemlerde yaklaşık 1.500 ABD doları karşılığına ulaştığı yönündeki beyanı TSE kayıtlarıyla örtüşmekte midir? 2026 yılında forklift başına tahakkuk ettirilen ortalama ve en yüksek hizmet bedeli nedir?
6. Aynı marka, model, tip, teknik doküman ve uygunluk belgelerine sahip forkliftlerin her biri için ayrıca ücret tahakkuk ettiriliyorsa, her bir makine yönünden TSE tarafından yeniden sunulan teknik hizmet ve gerçekleştirilen inceleme nedir?
7. Aynı teknik özelliklere sahip makinelerde ilk ürün üzerinde kapsamlı inceleme yapıp aynı partideki diğer ürünlerin belge, etiket, seri numarası ve gerektiğinde örnekleme yöntemiyle kontrol edilmesine teknik veya mevzuata dayalı bir engel bulunmakta mıdır? Bulunuyorsa açık dayanağı nedir?
8. Model bazlı ücretlendirme yöntemi yürürlükte olduğu hâlde aynı modeldeki her makine için tam veya mükerrer nitelikte ücret tahakkuk ettirildiği yönündeki sektör beyanı doğru mudur? Doğruysa bu uygulama model bazlı ücretlendirme yöntemiyle nasıl bağdaştırılmaktadır?
9. 1 Mart 2026 tarihinden önerenin cevaplandığı tarihe kadar TSE'ye kaç forklift ithalat denetimi başvurusu yönlendirilmiş, kaç makine incelenmiş ve bu işlemler nedeniyle toplam ne kadar ücret tahakkuk ettirilmiş ve tahsil edilmiştir?
10. Aynı dönemde forklift başvurularının TSE nezdindeki ortalama sonuçlandırılma süresi kaç gündür? 15, 30, 60 ve 90 günü aşan dosya sayıları ayrı ayrı kaçtır?
11. Eksiksiz bir başvurunun TSE tarafından sonuçlandırılması için belirlenmiş azami hizmet süresi bulunmakta mıdır? Bulunuyorsa kaç gündür ve aşılması hâlinde hangi idari sorumluluk mekanizması işletilmektedir?
12. Önerenin cevaplandığı tarih itibarıyla yalnızca teknik değerlendirme, onay veya yetkili imzası aşamasında bekleyen kaç forklift dosyası bulunmaktadır? En uzun süredir bekleyen dosya kaç gündür işlem görmektedir?
13. Sektör temsilcilerince yaklaşık 585.000 ABD doları değerindeki bir ticari işleme konu forkliftlerin teknik onay veya imza beklediği için uzun süre gümrükte kaldığı yönünde TSE veya Bakanlığınıza başvuru yapılmış mıdır? Yapılmışsa dosyanın bekleme nedeni ve sonucu nedir?

14. TSE'nin daha önce açıkladığı başvuru takip sistemi kapsamında ithalatçı, dosyasının hangi aşamada ve hangi tarihten beri beklediğini, gecikme nedenini ve kendisinden beklenen işlemleri elektronik ortamda görebilmekte midir?
15. 2025 ve 2026 yıllarında forklift ithalat denetimlerinin geciktirilmesi, dosyaların gereksiz bekletilmesi veya ücretlendirmeye ilişkin kaç şikâyet alınmış; bunların kaç hakkında idari inceleme yapılmış ve sonuçları ne olmuştur?
16. Gecikmenin TSE'den kaynaklandığının tespit edildiği hâllerde hizmet bedelinin iadesi veya azaltılması ya da gecikmeden doğan ilave maliyetlerin giderilmesi için bir mekanizma bulunmakta mıdır?
17. Forklift ve istifleme makineleri sektörünün model veya parti bazlı inceleme, ücretlerin azaltılması ve işlem sürelerinin kısaltılması yönünde 2025 ve 2026 yıllarında TSE veya Bakanlığınıza yaptığı başvurular nelerdir? Bu başvurular hakkında hangi kararlar alınmıştır?
18. Aynı marka, model, tip ve teknik özellikteki forkliftlerde mükerrer teknik inceleme ve ücretleri önleyecek, ürün güvenliğinden taviz vermeden model veya parti bazlı inceleme ve ücretlendirme sisteminin uygulanması amacıyla hangi somut düzenleme yapılacaktır ve bu düzenleme hangi tarihte yürürlüğe girecektir?